

Lärarhandledning

1793

Niklas Natt och Dag

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

Gymnasiet, komvux
grundläggande och gymnasial
nivå, SFI

Antal lektioner:

2–8

Om handledningarna:

Till boken *1793* finns förutom denna handledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *1793* kan introduceras, ett förslag på gemensam läsning och en avslutande skrivuppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson,
www.jennyedvardsson.se.

Förmågor

Svenska gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Kunskaper om centrala svenska och internationella skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta in dessa i ett sammanhang.
- ▶ Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.
- ▶ Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Svenska komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Svenska som andraspråk gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Förmåga att kommunicera i tal och skrift och anpassa språket till ämne, syfte, situation och mottagare.
- ▶ Förmåga att använda ett rikt ordförråd på ett sätt som är relevant för sammanhanget.
- ▶ Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur i skilda former och från olika delar av världen.

Svenska som andraspråk komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Välja och använda språkliga strategier.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

SFI

- ▶ Att läsa och skriva svenska.
- ▶ Att tala, samtala, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang.
- ▶ Att anpassa språket till olika mottagare och situationer.

Boken

1793 är en spänningsroman som utspelar sig i Stockholm med omnejd år 1793. När ett lik hittas i sjön Fatburen på Södermalm blir det juristen Cecil Winge och hans följeslagare polisparten Mickel Cardell som får i uppdrag att ta reda på vad som hänt. Läsaren får följa med in i de fina salongerna men också besöka samhällets botten. Stockholm är en stad där de rika och fattiga utnyttjar varandra för att leva och överleva.

Författaren

Niklas Natt och Dag är skribent och författare. Han debuterade som författare år 2017 och då med romanen *1793*.

Inför läsningen

Romanen utspelar sig i ett dåtida Sverige. För att hjälpa eleverna in i handlingen kan det vara bra att presentera dåtidens Stockholm. På webbsidan Stockholmskällan kan du hitta kartor från 1700-talets mitt och 1800-talets början, stockholmskallan.stockholm.se/sok/?q=&map=true. Visa dem för eleverna.

Titta också på bilder från denna tid. Ta exempelvis hjälp av Digitala stadsmuseet i Stockholm, digitalastadsmuseet.stockholm.se/fotoweb/archives/5021-Historiska-fotografier/?962=1800-1849. På Selma Stories kan man gå en promenad genom Stockholm år 1793, www.selmastories.se/artikel/ska-vi-ga-en-promenad-genom-stockholm-som-det-sag-ut-1793-du-och-jag/. Bor ni i Stockholm skulle en promenad i Gamla stan kunna vara ett alternativ.

Presentera därefter bokens fyra huvudpersoner, Cecil Winge, Mickel Cardell, Lovisa Ulrika Tulipan och Kristofer Blix. De beskrivs i bokens prolog. Läs prologen högt för eleverna och sammanfatta därefter de fyra personerna.

Under och efter läsningen

Arbeta med romanen gemensamt i klassen. Låt läsningen genomföras i klassrummet (genom individuell läsning, gruppläsning eller högläsning) eller genom att eleverna får läsa hemma. Enas om lässtopp, alltså till vilket datum en viss sida ska vara läst. Låt eleverna under sin läsning skriva egna reflektionsloggar, förslagsvis digitala, som de delar med dig. Loggarna kan sedan vara utgångspunkt för textsamtal. Dela in klassen i grupper och ha samtal vid varje lässtopp.

Reflektionsloggen som eleverna skriver under sin läsning kan utgå från följande fem rubriker:

- ▶ Gillar
- ▶ Ogillar
- ▶ Frågetecken
- ▶ Mönster
- ▶ Kopplingar

Gillar handlar om sådant som eleverna gillar i eller med boken. **Ogillar** är sådant som eleverna inte gillar i eller med boken. **Frågetecken** är sådant som de tycker är svårt att förstå. Det kan exempelvis vara specifika ord eller en händelse. **Mönster** är sådant som upprepas i boken. **Kopplingar** handlar om att eleverna gör kopplingar mellan boken och sig själva, mellan boken och andra böcker de läst och mellan boken och sådant som finns i samhället.

Efter läsningen

I bokens prolog beskrivs de fyra huvudpersonerna. Låt eleverna få skriva egna personbeskrivningar. De kan välja en historisk person, en känd person eller någon i sin omgivning. De ska fundera över vad som är kännetecknande för denna person. De ska tänka både på utseende och egenskaper. Är han eller hon lång, kort, snäll eller envis? Ta hjälp av beskrivningarna i prologen och låt eleverna härma dem.

Så här låter det exempelvis när läsaren får möta Kristofer Blix:

”Mot en husvägg sitter en ung man med trasiga kläder. Hans namn är Kristofer Blix. Han är orakad och sliten och ser fruktansvärt sorgsen ut. Han har nog inte ätit på flera dagar. Blicken är tom, det är som om han sover med ögonen öppna.” (sida 6).